

גיור קטינים לאם נכריה או חילונית / מקורות נגד ובעד

חשוון תשע"ה

דעות האוסרים / הפוסלים

1. הרב יצחק אלחנן ספקטור מובא בשו"ת מטה-לוי(ר' מרדכי הורביץ, ח"ב נה):
כיון שרוצה להכניסו בכנפי השכינה שיהיה יהודי ומחזיק ביהדות כראוי, בזה אמרו
דהויא זכות לו, וכמבואר בכתובות משא"כ בנידון דידן, דהאב יצא מהכלל והוא
כמומר לכל התורה. על כרחך בכה"ג לא מקריא זכות רק חובה.

2. שו"ת זכר-יצחק (מפוניבז') סי' ב:
כיון שאנו יודעים שיעבור בודאי על כל איסורין שבתורה כשיתגדל בבית זה, אין זה
זכות לו כי אם חובה, ובכגון דא לא אמרו זכין לאדם.

3. שו"ת חבצלת-השרון (ר' דוד מנחם באבד מטרנאפאל) ח"א יו"ד סי' עה:
כיון דברור הדבר שיעבור כל התורה עפ"י החינוך שיחנכו אותו אביו ואמו, א"כ אין
זה זכות אלא חובה.

4. שו"ת שרידי אש ח"ב סי' נז:
ובנידון דידן אין לו זכות, שהרי בוודאי לא יקיים המצוות בגדלותו, וא"כ מוטב לו
להשאר גוי ולא יהי' מחוייב במצות ישראל. וגם הרב הדיין פאזען מפפ"מ כתב
תשובה לאסור מטעם הנ"ל. וכן נראה לפענ"ד שאין לגיירו בעודנו קטן.

5. הראי"ה קוק, דעת-כהן יו"ד קמז:
כל זה הוא רק אם אנו יודעין שבגדלותו יקיים את המצוות. דבאמת הלא קבלת
המצות היא עיקר של הגירות, שהרי היא מעכבת... א"כ מסתברא מילתא דלדידן
דקיי"ל דגר קטן צריך שיהיה מדעת אביו או מדעת אמו, שאז מטבילין אותו על
דעת בי"ד, ודאי צריך עכ"פ שאביו או אמו, או שניהם יחד, ימסרו אותו על דעת
קבלת המצות. אבל בענין שהדבר מתברר שאין דעתם כלל לקיים ולהיזהר
מאיסורי תורה, מאי מהני מה שהם מוסרים אותו לגירות על דעת בי"ד? דפשיטא
דלא עדיפא מסירתם מאילו מסר את עצמו לגירות במילה וטבילה, שכיון שחסרה
קבלת המצות אין זו גירות כלל, והכא נמי כן מדין קל וחומר.

6. הרב שאול ישראלי, משפטי-שאולסוף סי' לח:
לברר את מידת הכנות של הזוג המאמץ, כי זהו שצריך בעיקר לקבוע אם הגירות
היא זכות לתינוקת; שאם תתחנך לעבריינות אין זו זכות, כמ"ש גאוני הדור הקודם,
הגרי"א ספקטור והגר"י מפוניבז', וכן הוא בדעת-כהן (אכן עיין בית-יצחקשכתב
שיש עדיפות להיכנס לכלל ישראל אף שייענש).

דעות המתירים / המכשירים

1. שו"ת בית-יצחקאה"ע ח"א סי' כט אות ח: הנה אם אביו רשע, מחלל שבתואוכל טרפות, ואמו נכרית, בודאי הבן ג"כ יגדיל ויתחזק בדרך זה, ולכאורה אין זכות להולד... מ"מ כבר כתבתי בספרי יו"ד סי' ק' דהוי זכות להגר, דאף שיענש מ"מ יש לו חלק לעוה"ב, משא"כ אם ישאר נכרי... מ"מ לא הוי זכות ברור כ"כ, על כן בכה"ג הגדילו יכולין למחות.

2. הרב חיים-עוזר גרודז'ינסקי (מוילנא), שו"ת אחיעזרח"ג כח: י"ל דדוקא באופן שיתנהג כישראל, דהוי זכות גמור, בכה"ג אינו יכול למחות, אבל באופן שיתנהג באיסור, אף דמ"מ הוי זכות, כמ"ש בשו"ת בית-יצחק. אבל אפשר דלא הוי זכות גמור, ובכה"ג יכול למחות בגדלותו. אבל באמת מאי שיחלל את השבת ושאר עבירות אין זה כמחאה על הגירות, רק שעובר עבירה כישראל, ובודאי דהוי גר.

אבל הצדק עם רומעכ"ת שאין לבי"ד כשר להזדקק בעניני גירות כאלה. אך אין אני מוצא לנכון שירעישו על זה רבני הדור ולצאת במחאה גלויה נגד הגירות, כי בעיני עמי הארץ זהו כחילול השם שאינם מניחים הנשים להתגייר ובפרט הילדים, שבאמת עפ"י דין אפשר לגיירם.

3. הרב משה פיינשטיין, אגרו"מ אה"ע ח"ד סי' כו, ג: בית הספר שנתייסד ע"י בני תורה... ונודע שהרבה תלמידים הם מנכריות שנתגיירו אצל הרעפארמער ואצל הקאנסערוואטיוון שאינו כלום... שכל פרנסתם מזה... אפשר לתקן דאת הקטנים יגיירו כי הם א"צ קבלת מצות ויגיירום ע"ד ב"ד והוא זכות להם, כי מכיון שלומדים בבי"ס דתי אצל מורים יראי שמים הרי מצוי שיתגדלו להיות שומרי תורה, שלכן אף שהוא ספק הוא זכות ודאי. וגם אף אם לא יתגדלו להיות שומרי תורה מסתבר שהוא זכות דרשעי ישראל שיש להם קדושת ישראל ומצותן שעושין הוא מצוה, והעבירות הוא להם כשגגה, הוא ג"כ זכות מלהיות נכרים. וזה אני חושב שיסכימו הבע"ב. וגם הגדולים מבני י"ג נמי אם יאמרו להם שצריכין להתגייר, וכן הגדולות מבנות י"ב ודאי יתרצו.

4. הרב משה פיינשטיין, דברות-משהשבתסד הערה יא: ראה לכאורה דנחשב זכות לגיירו אף שע"י הגירות יעבור כל איסורי התורה, גם ע"ז ושבת ומאכלות אסורות וביאות אסורות, משום דעכ"פ מאחר שהוא גר נעשה בקדושת ישראל ויהיה לו שכר בעוה"ב על מעשיו הטובים שיעשה אף שלא בכוונה למצוה.

ונוגע זה במדינתנו שהרבה מאלו שאין ראויין להוליד בנים לוקחין תינוק לגדלו... [אם] אינם שומרי תורה, הרי לא יחנכוהו למצוות - אם נחשב זה עכ"פ זכיה והוי גירות, או לא נחשב זה כזכות ולא הוי גר, דמרמב"ם זה משמע שהוא גר. וצ"ע לדינא למעשה, אף שמסתבר יותר שהוא זכות.

5. קובץ תשובות, הרי"ש אלישיב, ח"ב נה: נראה מתוך הסוגיא בכתובות דזכות וחובה תלי בהבנת הזוכה ולא בזה שהוא באמת זכות, דאמרינן הנ"מ גדול דטעם טעם איסורא אבל קטן זכות הוא לו. אבל אם אין מי שיפריע לו למחות משיגדל הרי אז יתכן שיהיה מרוצה שהוא משתייך

6. פסקי דין רבניים כרך א' עמ' 375-381, הרבנים י' עדס, י"ש אלישיב וב' ז'ולטי:
הגאונים הנ"ל דנו רק אם מותר לגייר לכתחילה משום שאין זו זכות לו אלא חובה. אבל אם בדיעבד כבר גיירו אותו אין לנו הכרעת דעתם. ואין בידינו להכריע שהגירות לא חלה גם בדיעבד, שאפשר שזה גופא הוי זכות לו שנתחייב בתורה ומצוות ונדבק בזרעו של אברהם אבינו, ועל כל פנים לא יצא מידי ספק גר.

7. הגר"ע יוסף, יבי"א ח"ב אה"ע סי' ד, י:
מעיקר ההלכה אפשר לקבל את הבנים ולגיירן, בתנאי שהאם מסכימה על זה מרצונה הטוב, והיא עצמה מביאתן לגירות. ויותר טוב להחתימה בכתב ידה שהיא מסכימה ע"ז בלא שום אונס כלל... כ"ז מן הדין, אבל כשרואים הבי"ד שיש חשש שהבנים הללו יחללו שבתות ויו"ט בגדלם נכון שלא לגיירם. ואם עברו וקבלום מה שעשו עשוי.

8. שו"ת מטה-לוי(ר' מרדכי הורביץ, ח"ב נה):
ומש"כ משום דאין זכות היא לו, כבר כתבתי שלענ"ד גמ' מפורשת שם שאם אביו מביאו ניחא ליה במאי דעביד אביו.

9. הרב נ"א רבינוביץ (ראש ישיבת ההסדר 'ברכת משה') במכתבו אלי מתשנ"ז:
"רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות", ופירש הרמב"ם שם: "מחמת ריבוי המצוות אי אפשר שלא יעשה האדם אחת בכל ימי חייו ובשלימות, ויזכה להישארות הנפש באותו המעשה". ומביא שם דוגמא של צדקה וגמילות חסד שרוב בני אדם מזדמנות לפניהם מצוות אלו לעתים מזומנות. [=כלומר, אם יעשה מצווה אחת זה כבר נחשב "לזכות"]